

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра міжнародних медіакомунікацій і комунікативних технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з навчальної роботи

«_____» _____ 20__ року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДЕРЖАВНИЙ БРЕНДІНГ В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

для студентів

напрямок підготовки **0302 Міжнародні відносини**

спеціальність 8.03020401 – Міжнародна інформація

КИЇВ – 2013

Розробник: к.політ.н., доцент **Шевченко Олена Володимирівна**

Обговорено та рекомендовано до видання Науково _____ -методичною
радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Протокол від « _____ » _____ 20 ____ року No _____

Голова науково-методичної ради _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© О.В.Шевченко, 2013 рік
© _____, 201_ рік
© _____, 201_ рік

ВСТУП

Програма вивчення спеціального курсу “Державний брендінг в міжнародних відносинах” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» з *напрямку підготовки 0302 - міжнародні відносини, спеціальності – 8.03020401 міжнародна інформація.*

Предметом вивчення спеціального курсу «Державний брендінг в міжнародних відносинах» є системний підхід до технологій державного брендінгу в комунікативній парадигмі міжнародних відносин.

Міждисциплінарні зв’язки: спеціальний курс «Державний брендінг в міжнародних відносинах» є складовою циклу професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр», окремі аспекти якого доповнюють нормативні навчальні дисципліни та спеціальні курси «Зв’язки з громадськістю в державних установах», «Психотехнології впливу в міжнародних відносинах», «GR та лобі технології в міжнародних відносинах», «Кризовий комунікативний менеджмент», «Інвестиційні комунікації», «Майстер-клас "Міжнародна PR - практика"».

Курс складається з *двох змістових модулів. Перший* присвячений теоретичним положенням державного брендінгу як складової комунікативної стратегії держави. *Другий* – характеризує безпосередньо механізми та методики впровадження ідеї територіального брендінгу в світі.

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

1.1. **Мета дисципліни** «Державний брендінг в міжнародних відносинах» є надання майбутнім магістрам-міжнародникам ґрунтовних знань та вмінь щодо теоретичних та прикладних аспектів технологій брендінгу держави у системі міжнародних відносин, ознайомлення з особливостями реалізації брендінгових стратегій території..

1.2. **Основні цілі та завдання дисципліни** «Державний брендінг в міжнародних відносинах» є: надати студентам **знання про**

- теоретичні та прикладні аспекти технологій брендінгу у системі міжнародних відносин;
  - системний характер та структуру брендінгу як складової PR-технологій;
  - типології брендінгових стратегій;
  - зарубіжний та вітчизняний досвід використання брендінгових технологій для формування та підвищення позитивного міжнародного іміджу території;
- а також **сформувати вміння і практичні навички з:**
- визначення стратегії формування бренду території;

- застосування технологій брендінгу у практичній PR-діяльності;
- вибору напрямів і тем наукових досліджень в системі міжнародних зв'язків з громадськістю, зокрема з державного брендінгу.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

- сутність основних понять брендінгу, відмінність брендінгу від споріднених видів діяльності;
- парадигму теоретичних концепцій тенденцій розвитку технологій брендінгу;
- специфіку брендінгових стратегій та практичних програм;
- методологію досліджень при розробці брендінгових стратегій;
- методи та методику розробки брендінгових стратегій;
- практику реалізації брендінгових стратегій на державному, зовнішньополітичному та корпоративному рівнях;
- показники ефективності брендінгових комунікацій на національному та міжнародному рівнях реалізації кампанії;
- національну практику формування бренду України у системі міжнародних відносин;
- правові та нормативні акти, що регулюють діяльність відповідних державних органів при здійсненні бренд-комунікацій;
- національні особливості реалізації стратегії державного брендінгу в різних країнах світу.

вміти:

- вивчати та аналізувати іміджеву інформацію країн світу та окремих територій;
- визначати та формувати оптимальні стратегії бренду території;
- формувати оптимальні моделі комунікативної взаємодії з визначеними зовнішніми та внутрішніми цільовими аудиторіями;
- визначати оптимальні комунікативні канали поширення позиціонованої інформації про Україну чи про окремі області, міста;
- готувати та поширювати іміджеві матеріали в рамках реалізації стратегії територіального брендінгу;
- готувати інформацію для спеціалізованого веб-сайту, присвяченому просуванню позитивного міжнародного іміджу території;
- організувати та здійснювати оцінку ефективності комунікативних заходів в рамках брендінгових кампаній;
- формувати бюджет комунікативної кампанії та окремих її складових;
- на основі моніторингу оцінки ефективності здійснювати поточне корегування досягнення/недосягнення проміжних цілей бренд-кампанії.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **108 години/ 3 кредити ECTS**. Зокрема: *лекції – 34 год., практичні заняття – 17 год., самостійна робота – 57 год.*

2. Форма підсумкового контролю успішності навчання – іспит.

3. Засоби діагностики успішності навчання

3.1 Знання та розуміння студентів оцінюється за допомогою: доповідей, аналітичних записок, тематичних досліджень, здійснення аналітики, групової роботи, опитування у різних формах.

3.2. Когнітивні навички (навички мислення) оцінюються через: аналіз, аналітичні довідки, колоквиум, оцінювання усіх частин окремих модулів, включаючи самостійну роботу.

3.3 Практичні навички студентів оцінюються за допомогою: індивідуальних практичних робіт, доповідей, участі у дискусії, комбінованих тестів; написання практичних робіт, аналізу ситуацій, моніторинг новинних ЗМІ, порівняльного аналізу міжнародних новин.

3.4 Контроль знань здійснюється за модульно-рейтинговою системою, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки (20%)** включає: презентацію (20%), глибинність методології у репрезентованому дослідженні (20%), здійсненність та узгодженість пропозицій (20%), ступінь оригінальності (20%) та визначення методологічних проблем теми, ситуації (20%) та **оцінювання практичної підготовки (80%)** включає: якісну цілісність спостереження (25%), здатність оцінити проблему (25%), ідентифікація шляхів та методологія вирішення проблеми, яка виникла чи може виникнути (25%), окреслення шляхів вирішення специфічних (неординарних) проблем (25%).

Контроль якості вищої освіти, засоби діагностики та методи оцінювання детально зазначені у «Положенні про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» та відповідно у робочих програмах навчальних дисциплін.

4. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ОСНОВИ БРЕНДІНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Тема 1. Теоретичні та прикладні аспекти технологій брендінгу як складової PR-діяльності (11 год.)

Основні поняття брендінгу як складової PR-технології. Історія, теорія та практика використання технологій брендінгу у PR-діяльності. Структура і матриця бренду. Структура брендінгової ідентичності: європейський та американський підходи. Поняття бренду.

Тема 2. Система управління брендом (11 год.)

Етапи створення бренду. Принципи моделювання брендів. Інтегровані бренд-комунікації. Управління ієрархією брендів в рамках суб'єкта PR-діяльності. Стратегії управління брендом: розширення бренду по вертикалі та

по горизонталі, розширення меж використання бренду, форми спільного брендингу.

Тема 3. Методика та методологія розробки стратегії брендингу (11 год.)

Поняття стратегії брендингу. Методологія розробки стратегії брендингу та її складові. Бренд-планування. Методологія оцінки ефективності брендингу за шкалою провідних бренд-агенцій. Методики SWOT та PEST-аналізу функціонування бренду як складових брендингових стратегій. Закони брендингу як складової PR-технологій.

Тема 4. Корпоративний брендинг ТНК та брендингові стратегії міжнародних організацій (11 год.)

Моделі корпоративного брендингу як комунікативної стратегії. Західні та незахідні моделі корпоративного брендингу. Характерні особливості американської, японської, європейської моделей корпоративного брендингу. Брендінгові стратегії міжнародних універсальних організацій. Брендінгові стратегії міжурядово-корпоративних організацій. Брендінгові стратегії неурядових організацій.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ДЕРЖАВНИЙ БРЕНДІНГ КРАЇН СВІТУ

Тема 5. Основи брендингу території (11 год.)

Сутність і різновиди територіального брендингу. Суб'єкти брендингу території, їх цілі, інтереси. Інструменти брендингу території.

Поняття і структура бренду країни. Імідж и символіка країни. Програми поліпшення іміджу країни. Історія як основа бренду країни. Роль особистості у формуванні бренду країни.

Тема 6. Брендінг територіальних одиниць (11 год.)

Специфіка брендингу регіону. Суб'єкти та цілі брендингу регіону. Позиціонування, оцінка конкурентоспроможності та брендінгові стратегії регіонів. Комунікації в брендингу регіону. Міжрегіональний брендинг.

Роль міста та специфіка брендингу міста. Інформація та індикатори про стан міста. Управління іміджем міста. Програма просування міста: цілі, задачі, інструменти.

Тема 7. Державний брендинг країн світу (11 год.)

Державний брендинг як чинник зовнішньої політики. Вертикальні та горизонтальні складові бренду держави. Специфіка державних брендінгових стратегій зарубіжних країн. Порівняльний аналіз, особливості та ефективність державних брендінгових стратегій розвинутих країн світу, пост-соціалістичних країн, країн СНД.

Тема 8. Стратегія формування державного бренду України (9 год.)

Передумови формування державного бренду України. Матриця складових українського бренду. Діяльність МЗС у просуванні позитивного міжнародного іміджу країни. Україна у російських та західних ЗМІ. Інформаційні канали просування міжнародного бренду України. Стратегія просування міжнародного бренду України 2011. Стратегія просування туристичного бренду України 2013. Громадські ініціативи щодо формування і просування позитивного міжнародного іміджу України.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Шевченко О.В. Державний брендінг в міжнародних відносинах: Навчальний посібник / Шевченко О.В. – К.: ІМВ, 2011. – 185 с.
2. Аакер Д. Создание сильных брендов. – М.: Гребенников, 2008. – 440 с.
3. Анхольт С., Д.Хильдрет Бренд Америка. Как культурные ценности одной нации завоевывают сердца и умы миллионов людей в других странах благодаря правильно построенным маркетинговым стратегиям. - М.: Добрая книга. - 2010. - 232с.
4. Simon Anholt Places: Identity, Image and Reputation - Palgrave Macmillan, 2009. - 256p.
5. Арженовский И. Маркетинг регионов . - М.: Юнити-Дана, 2012. - 136 с.
6. Стась А. Новая геральдика. Как страны, регионы и города создают и развивают свои бренды. - М.: Группа ИДТ, - 2009. - 208 с.
7. Кейт Динни Брендінг територій. Лучшіє мировіє практики. - М.: Манн, Иванов и Фербер, 2013. - 336с.

Додаткова:

1. Анхольт С. Брендінг: дорога к мировому рынку. – М., 2004 – 230 с.
2. Дон Е. Шульц, Бет Барнс Стратегические бренд-коммуникационные кампании. - М.: Гребенников, 2003. - 512 с.
3. Рэймонд Надо Живые бренды. Новый подход к созданию и продвижению брендов - М.: Гребенников, 2009. - 232 с.
4. Эл Райс, Лаура Райс 22 закона создания брэнда. - М.: АСТ, 2004. - 160с.
5. Дэвид Огилви Огилви о рекламе. - М.: Манн, Иванов и Фербер, 2012 г..- 240с.
6. С. Бейтман, А. Хайленд Символ. - СПб.: Питер, 2012. – 296 с.
7. Панкрухин А.П. Маркетинг территорий. – СПб.: Питер, 2006. – 656 с.
8. Василенко И., Василенко Е., Ляпоров В., Люлько А. Имидж России. Концепция национального и территориального брендинга. - М.: Экономика. 2012. - 224с.
9. Джанджугазова Е. Маркетинг туристических территорий - М.: Академия, 2008. - 224с.
10. Домнин В.Н. Брендінг: новіє технології в Росії. – СПб., 2004. – 384 с.
11. Тихомирова Є.Б. Паблік рїлейшнз у глобалізованому світі. – К., 2004. – 381с.
12. Melissa Aronczyk Branding the Nation: The Global Business of National Identity - Oxford University Press, 2013. - 256p.
13. Keith Dinnie Nation branding - Taylor & francis, 2007. - 288p.
14. Sam Vaknin Nation Branding and Place Marketing - Narcissus Publications, 2007. - 128p.
15. Efe Sevin Controlling the Message: A Strategic Approach to Nation Branding - LAP LAMBERT Academic Publishing, 2010. - 88p.
16. Francis Ola Falemara Re-Branding the Nation - Xlibris Corporation, 2010. - 92p.

17. Teemu Moilanen and Seppo Rainisto *How to Brand Nations, Cities and Destinations: A Planning Book for Place Branding* - Palgrave Macmillan, 2009. - 230p.
18. Jens Nielsen Sigsgaard *The New Era of Diplomacy: The Effects of Public Diplomacy, Nation Branding and Cultural Diplomacy* - LAP LAMBERT Academic Publishing, 2011. - 80p.
19. Nadia Kaneva (Editor) *Branding Post-Communist Nations: Marketizing National Identities in the "New" Europe (Routledge Research in Cultural and Media Studies)* - Routledge, 2011. - 266p.
20. Steven Heller *Iron Fists: Branding the 20th Century Totalitarian State* - Phaidon Press, 2011. - 224p.
21. Miriam Greenberg *Branding New York: How a City in Crisis Was Sold to the World* - Routledge, 2008. - 344p.
22. Leigh Clemons *Branding Texas: Performing Culture in the Lone Star State* - University of Texas Press, 2011. - 202p.
23. Buck Song Koh *Brand Singapore: How nation branding built Asia's leading global city* - Marshall Cavendish Business, 2012. - 256p.
24. Miriam Cooke *Tribal Modern: Branding New Nations in the Arab Gulf* - University of California Press, 2014. - 224p.
25. Eva Niesing *Latin America's Potential in Nation Branding: A closer look at Brazil's, Chile's and Colombia's practices* - Anchor Academic Publishing, 2013. - 194p.
26. Jian Wang *Shaping China's Global Imagination: Branding Nations at the World Expo* - Palgrave Macmillan, 2013. - 224p.
27. Sigrid H. Glinger, Sigrid Hoglinger *Nation Branding - Austria as a Brand* Paperback – GRIN Verlag, 2013 - 68p.
28. Samuel Johnson Ogundipe *Branding a nation in time of crisis: The case of Nigeria* - LAP LAMBERT Academic Publishing, 2012. - 120p.
29. Bill Baker *Destination Branding for Small Cities - Second Edition* Paperback - Creative Leap Books, 2012. - 208p.
30. Ugesh A. Joseph *The 'made in Germany' Champion Brands: Nation Branding, Innovation and World Export Leadership* - Gower Pub Co, 2013. - 320p.
31. Margalit Toledano, David McKie *Public Relations and Nation Building: Influencing Israel (Routledge New Directions in Public Relations & Communication Research)* - Routledge, 2013. - 208p.
32. Eva Niesing *Nation Branding Practices in Latin America* - GRIN Verlag, 2013. - 192p.
33. www.brandchannel.com (Нью-Йорк) - статьи зарубежных авторов на тему территориального брендинга, календарь международных мероприятий.
34. www.nation-branding.info (Лондон) – интернет-портал, посвященный национальному брендингу.
35. www.futurebrand.com (Лондон, Нью-Йорк) – сайт компании, занимающейся разработкой и продвижением брендов как товаров и услуг, так и территориальных.

36. www.placebranding.com – статьи зарубежных авторов по территориальному брендингу.
37. www.earthsspeak.com (Сайт Саймона Анхольта) - статьи и исследования гуру странового маркетинга и территориального брендинга Саймона Анхольта.
38. www.countrybrandingacademia.com - Академия Брендинга Страны
39. www.europeancitiesmarketing.com - маркетинг городов в Европе
40. www.citybranding.ru - Российский портал о брендинге городов. Команда профессионалов, по-настоящему влюбленных в Россию
41. www.brandukraine.org (Украина) - бренд Украина
42. www.ukraineallaboutu.com (Украина) - путешествия и бизнес в Украине
43. www.mfa.gov.ua - сайт министерства закордонних справ України
44. www.urbanecomomics.ru (Россия) – Институт экономики города. Негосударственная некоммерческая организация, созданная с целью анализа и содействия решению социально-экономических проблем развития городских территорий.
45. www.nationbranding.de (Берлин) – сайт независимой некоммерческой организации, посвященный исследовательской и организаторской работе в сфере территориального брендинга.
46. www.ideas.repec.org (Румыния) – исследования и статьи по экономике и территориальному брендингу.
47. www.land-der-ideen.de (Германия) - интернет-проект «Германия - страна идей».
48. www.id-reel.blogspot.fr - зарубежный проект о территориальном маркетинге
49. www.facebook.com/groups/329170917112711/ - группа создана при поддержке НОУ "Институт территориального маркетинга и брендинга" для широкого обсуждения профессиональным сообществом вопросов, связанных с маркетингом и брендингом территорий (стран, регионов, городов и т.д.).
50. www.facebook.com/groups/markter/ - Маркетинг территорий, сообщество профессионалов, практикующих маркетологов, рекламистов, дизайнеров.
51. www.facebook.com/regional.development - Развитие территорий, сообщество специалистов по развитию территорий.
52. www.youtube.com/channel/UCMJDRz0E2AgXrmvxIufIWFa - интересный канал Городские Проекты
53. www.fco.gov.uk - Офіційний сайт міністерства закордонних справ Великої Британії
54. www.pressclub.host.ru – Міжнародний прес-клуб
55. www.sovetnik.ru - PR-журнал «Советник»
56. www.web-standart.com.ua - Журнал “Новый маркетинг”
57. www.vaal.ru - компьютерная психолингвистическая программа «ВААЛ-2000»
58. www.interbrand.com - сайт міжнародної консалтингової компанії Interbrand Group
59. www.brandweek.com - журнал “Brand week”
60. www.rada.gov.ua/ - інформаційно –пошукова система законодавчих і нормативних документів України

61. www.niss.gov.ua/ - сайт Національного Інституту стратегічних досліджень (Україна)
62. <http://www.rainbow.gov.ua/> - сайт РНБОУ
63. <http://www.inb.gov.ua/> - сайт Інституту національної безпеки при РНБОУ
64. <http://www.aries.eu.int/> - європейські інформаційно-аналітичні центри
65. <http://www.un.org/> - сайт ООН
66. <http://www.unesco.org/> - сайт ЮНЕСКО
67. <http://www.cia.org/> - сайт ЦРУ
68. <http://www.europa.eu.com/> - сайт ЄС
69. <http://www.cnn.com/> - новини CNN
70. <http://www.reuters.com/> - сайт Рейтерс
71. <http://www.bbc.co.uk/ukrainian/> - українська служба BBC
72. <http://www.eurasia.org.ru/> - європейські інформаційно-аналітичні центри
73. <http://www.inf.kiev.ua/> - ділова Україна
74. <http://www.isi.gov.uk/> - матеріали ЄС і РЄ
75. <http://www.pr-chance.kiev.ua/> - сайт про прийоми журналістики та методи вирішення деяких задач PR
76. <http://www.whites.com.ua/> - PR в державних органах
77. www.haas.berkeley.edu/~market/PROFILES/PROFS/aaker.html - Персональна сторінка професора з маркетингу Девіда Аакера
78. <http://www.ries.com> – персональний сайт Ела Райса
79. <http://www.ama.org> - Американська асоціація з маркетингу.
80. <http://www.effie.org> – міжнародний конкурс з маркетингу і реклами – EFFIE
81. <http://www.henrysteward.com/journals/bm> - Журнал «Бренд-менеджмент»